

I= INTERVIEWATOR, R= RESPONDENT

B.A. – Inginer geolog

I: Ne puteți spune numele, data și locul nașterii?

R: B.A.

I: Profesiile părinților/rudelor apropiate erau legate de activitatea minieră? (dacă da, în ce fel?)

R: Nu! Părinții mei au lucrat în construcții, tata fierar-betonist, mama gestionar

I: Ce studii aveți și ce școală (școli) ați urmat?

R: Am terminat studiile liceale în Baia Sprie, pe atunci Liceu de cultură generală, secție reală. Studiile universitare le-am urmat la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca, Facultatea de Biologie, Geografie și Geologie, Secția Inginerie Geologică și Geofizică.

I: Dacă ați urmat o școală cu un profil legat de minerit: ce ne puteți spune despre anii de școală? (programă, profesori etc). Cât de importantă a fost ea în devenirea dumneavoastră profesională?

R: Cel mai important lucru mi s-a părut perioada de doi ani dedicată adunării materialului și finalizării lucrării de diplomă. Dat fiind faptul că eram căsătorită, iar soțul meu (care terminase Institutul de Subingineri din Baia Mare) a luat repartiție tocmai la Moldova Nouă, în județul Caraș-Severin, mi-am ales ca lucrare de diplomă „Procesele de transformare hidrotermală în cariera Suvarov” de la Moldova Nouă. O lucrare interesantă, care m-a obligat să-mi caut singură materialul, să-l prelucrez, să-l analizez la microscop, să-l interpretez. Am luat nota 10 și sunt mândră și azi. De asemenea, îmi amintesc zâmbind cum îmi desenam hărțile, punând o bucată de sticlă pe spătarul a două scaune și cu o veioză dedesubt (era anul 1983). Conducător științific al lucrării, domnul conferențiar universitar dr. I.B., un om deosebit.

Foarte interesante au fost și excursiile și practicile de studiu: un circuit pe la aflorimente-școală din Transilvania, finalizat cu vizitarea Observatorului Seismologic Cheia - Muntele Roșu; practicile de la Surduc-Sălaj, Baia de Arieș. O școală tehnică fără practică mi se pare făcută doar pe jumătate.

I: Unde locuiți? De când locuiți în această localitate? Ce v-a determinat să locuiți aici?

R: La terminarea facultății am ales să fiu repartizată la Exploatarea Minieră Turț, județul Satu Mare, acolo unde soțul meu a reușit să se transfere de la Moldova Nouă, unde, de altfel, am primit și locuință. Aveam deja un băiețel de 3 ani.

Domiciliul actual este în Baia Mare, unde am revenit în 1992, inițial la Sucursala Minieră Est, apoi, din 1993, la Regia Autonomă a Plumbului și Zincului Baia Mare, denumită ulterior Compania Națională a Metalelor Neferoase și Prețioase REMIN SA, de unde am ieșit la pensie în 2004.

I: Sunteți căsătorit? Aveți copii? A îmbrățișat vreunul din ei o carieră legată de minerit?

R: Sunt căsătorită din 1979, am doi copii: B., și B.

I: Sunteți o persoană religioasă? Dacă da, cum v-a ajutat acest lucru în desfășurarea muncii cotidiene?

R: Sunt o persoană credincioasă.

I: Ce profesie aveți?

R: Sunt inginer geolog, în prezent pensionară.

I: La ce mine (intreprinderi) ați lucrat? Unde? Cum ați ajuns acolo?

R: - 1983, Exploatarea Minieră Turț, județul Satu Mare, prin repartitie;

- 1992, Sucursala Minieră Est, prin transfer de la Exploatarea Minieră Turț;

- 1993, Regia Autonomă a Plumbului și Zincului Baia Mare, prin transfer de la Sucursala Minieră Est;

- Din 2007 până în 2018, am lucrat la Samax Romania SRL, firmă de cercetări geologice.

I: Care era aria dumneavoastră de activitate? În ce consta munca dumneavoastră?

R: Din 1983, primii trei ani au reprezentat perioada de stagiatură, cu rotire pe la diferite servicii, la finalul fiecărui an trebuind să întocmești un proiect referitor la activitatea anului precedent;

1985-1991, inginer geolog subteran sector 1, Penigher;

1991-1992, șef compartiment geo-topo-CTC.

Activitatea la Exploatarea Minieră Turț a constat în activitățile specifice geologului de sector.

Un eveniment deosebit în activitatea mea de la Turț a fost punerea în evidență a unui zăcământ bogat în Pb și Zn, fascicolul filonian de la Ghezuri. A fost o provocare pentru aplicarea unei metode de probare și de calcul al rezervei, precum și întocmirea documentațiilor de calcul al rezervelor de minerale utile.

I: Cum era stabilită ierarhia? Cine era șeful dumneavoastră?

R: Ierarhia era stabilită foarte clar: bărbatul geolog trebuia să fie șeful. Eu am avut norocul să am șefi direcți oameni pregătiți profesional și educați. Aș aminti aici pe geologul P.T., la Turț, inginerul Ț.O., la Sucursala Est și geologul M.L. la REMIN.

I: Aveați oameni în subordine?

R: Da! Ar fi multe de povestit cum am reușit să câștig respectul persoanelor din subordine, poate un factor favorabil a fost și faptul că lucram în același loc cu soțul meu.

I: Care erau relațiile cu colegii de muncă?

R: Îmi amintesc cu plăcere de faptul că la Turț, înainte de intrarea în subteran, mâncam cu toții, geologi, topografi, ingineri de investiție (toți într-un singur birou), iar pe masă nu lipsea slănina și ceapa. Eram mai mult decât colegi, eram prieteni.

După ce am ajuns la REMIN, având în vedere că răspundeam de lucrările de cercetare geologică din unitățile miniere din patru județe, am avut bucuria să cunosc personal toți geologii. Nu a fost ușor, dar cel mai groază îmi era de deplasările la Borșa și serpentinele de pe Gutin.

I: Ne puteți prezenta o zi obișnuită de muncă?

R: La mina Turț era simplu: în ziua în care intrai în subteran, împreună cu topograful și șeful de sector, nu prea mai apucaai să faci mare lucru la birou. Munca de birou, din nefericire, neexistând calculatoare, începea întotdeauna prin punerea pe plan, împreună cu topograful a ceea ce ai găsit în subteran. Când veneau rezultatele de la analiza probelor geologice, te apucau și liniile frumoase, pe o foaie de hârtie tabelul pentru introducerea analizei Au, Ag, Pb, Zn, Cu, S. Parcă văd și acum tabelele. Apoi te apucau frumușel și calculai! Nu tu Excel, nu tu imprimantă.

I: Care erau condițiile de muncă?

R: Îmi amintesc un lucru nostim: la intrarea pe poarta minei Turț era un panou pus de cei de la Protecția muncii pe care scria: BINE ECHIPAT, BINE DISPUS! Și acum aplic acest îndemn!

Un alt lucru întâmplat, tot la mina Turț, a fost la o ședință de sindicat, în prezența unui reprezentat venit de la județ, când m-am ridicat în picioare și am spus: „la această mină femeile nu au unde să se dezbrace”. Au urmat râsete! Dar era adevărat, vestiarele nu erau pregătite pentru cadre tehnice femei. Și atunci, echipamentul nostru era într-un dulap la centrala termică, unde eram nevoite și să facem baie. Lucrurile s-au remediat după ședință, primind acces la vestiarul oaspeților și al directorului.

I: Știți de existența bolilor profesionale specifice? Ce le generau? Dumneavoastră ați avut de suferit din cauza lor?

R: Nu am suferit din cauza condițiilor din subteran. Problema mea cea mai mare a fost întotdeauna că am avut colegi fumători „înrașiți”. Nu am reușit să-i conving să nu mai fumeze în birou nici măcar atunci când am fost însărcinată.

I: Au existat accidente în mină? Care erau cauzele cele mai frecvente?

R: Am luat contact indirect, prin faptul că soțul meu a fost salvator miner. Din păcate!

I: La ce nivel erau câștigurile salariale? Se putea descurca decent familia dumneavoastră cu venitul din această activitate?

Având în vedere că și eu și soțul meu am lucrat în minerit, noi am reușit să ducem o viață decentă. De specificat că am lucrat la mina Turț în cei mai grei ani ai epocii trecute. Dar fiind singura mină din județ, cei de la centru aveau grijă ca aprovizionarea cu alimente să fie sistematică și organizată, respectiv primeai pe tabel alimentele de bază. Asta a făcut ca eu să nu prea știu ce a însemnat să stai la cozi toată noaptea pentru un litru de lapte. Stăteam la țară și cumpăram produse de la săteni.

I: Ce tehnici vechi de minerit știți că s-au folosit, pe care dumneavoastră personal nu le-ați utilizat

-

I: Existau diferențe între mineritul de dinainte de Revoluție și cel de după? Dacă da, care sunt și ce le-au provocat?

R: Au existat mari diferențe. În primul rând exista un plan logic. De exemplu, la mina Ghezuri, unde s-a pus în evidență acel zăcământ bogat, urma să se facă o uzină de preparare. După Revoluție au luat-o toate razna: se achiziționau mașini de extracție, când puțurile nu erau încă nici în proiect. Se executau puțuri în condițiile în care deja se vedea că mineritul își va reduce activitatea.

I: Ce sărbători religioase sau laice erau specifice minerilor?

R: Eu nu știu decât de Ziua Minerilor! Nu știu să se fi sărbătorit, aici în Maramureș, Sfânta Varvara.

I: Ne descrieți, vă rugăm, cum se desfășura o sărbătoare în comunitate? Ce însemna o sărbătoare?

R: La mina Turț, sărbătoarea minerilor era sărbătoarea satului, cu dansul la ciupercă, cu un meci de fotbal și, bineînțeles, cu pălincă de Turț.

I: Erați privit altfel de către celelalte categorii profesionale?

R: După Mineriade, da.

I: V-a afectat personal închiderile de mine? Cum? Comunitatea a avut de suferit?

R: Personal nu am fost afectată. Am plecat din minerit în 2004, întrunind vechimea necesară pentru pensionare. Nu mi s-a părut normal ca la 46 de ani să intru în pielea unei pensionare așa că m-am înscris la Școala postliceală de asistente medicale, vrând să-mi deschid o activitate de îngrijiri la domiciliu. Din păcate, după un an, din cauza problemelor de sănătate ale soțului meu, a trebuit să întrerup școala. În 2007, la solicitarea domnului A.N., m-am angajat la Samax Romania SRL, o firmă de cercetare geologică, activitate pe care am încheiat-o în 2018. Anii munciți la Samax m-au ajutat să-mi ajustez pensia.

În ceea ce privește comunitatea, cred că cea mai mare greșală s-a făcut atunci când oameni obișnuiți să lucreze într-un mod organizat, disciplinat au fost „disponibilizați”. Consider că statul ar fi trebuit să anticipeze că va fi mult de lucru la refacerea infrastructurii României, putea înființa firme, iar acești oameni ar fi lucrat acolo.

Ca să nu mai vorbim despre mult trâmbițatul tunel pe sub Gutin.

I: Ce ar trebui să facă actuala comunitate pentru industria emblematică, definitorie pentru întreaga zonă de nord-vest a României?

Consider că pentru această industrie nu se mai poate face nimic. Vorbesc despre cea din zona noastră.

I: Ce știți despre florile de mină?

R: Singurul lucru pe care personal l-am făcut, a fost să contribui la înființarea unui magazin al florilor de mină în cadrul REMIN. Scopul inițial a fost să putem achiziționa eșantioane de la mineri în vârstă, atât pentru a-i ajuta financiar, cât și pentru a face ca unele eșantioane frumoase să nu se piardă. S-a ales praful și de acest magazin ca și de tot mineritul din zonă.

I: Ați participat vreodată la recoltarea lor? Cum se făcea?

R: Nu, nu am participat.

I: Aveți cunoștință de apariții de exemplare deosebite la mina dumneavoastră? Dacă da, ne puteți spune cum arătau, din ce erau formate, eventual de cine au fost descoperite și, mai ales, unde?

R: Nu am făcut o pasiune pentru acest domeniu, nu am avut niciodată, când eram în activitate, flori de mină acasă. Acum am! Două casete primite cadou de soțul meu în momentul pensionării!

I: Ce a însemnat pentru dumneavoastră să lucrați în minerit!

R: O întoarcere de 180°. Având în vedere că am ajuns să dau admitere la această facultate pentru că am picat cu brio la examenul de admitere la medicină, secția pediatrie.

Dar nu-mi pare rău! Am cunoscut oameni deosebiți care, deși lucrau în condiții grele, aveau întotdeauna simțul umorului.

O experiență deosebită am trăit-o când am lucrat la Samax. Am cunoscut un om deosebit și neobosit, pe S.N.. Au fost niște ani care mi-au demonstrat că am resurse încă nedescoperite. Am devenit membră a Coralei A, am tehnoredactat cărți scrise de oameni deosebiți, cum ar fi doamna V.P. sau L. și S.V.

I: Ce sentimente vă încearcă acum, când rememorați vremurile trecute?

R: De obicei din anii tinereții rămân pregnante amintirile pozitive. Viața merge înainte! Eu, sincer, regret disciplina și respectul, pe care le-am trăit eu, pentru locul de muncă. Știai că dacă ești corect și îți vezi de treabă, rezultatele vor veni și meritele îți vor fi recunoscute. Nu se săreau trepte. O luai de jos și dacă meritai ajungeai acolo unde îți doreai.

I: Credeți că se va mai redeschide mineritul? Mai există vreo șansă?

R: Mineritul din România, nu! Nu știu cum și-au conservat alte țări zonele miniere.

I: Ce credeți că ar mai fi de adăugat?

R: Cred că m-am întins mai mult decât îți doreai ...